

Om den gamla lendermansgården Broberg i Bro socken och dess släkthistoria i äldre tid.

Av Nils Lindberg

Ur Vikarvets årsbok 1992 1993

För tjugo år sedan deltog jag inledningsvis i en utgrävning av en förmodad fornlämning, som väckt undran hos folket på Broberg i Bro s:n. Utgrävningen resulterade i att Riksantikvarieämbetet förklarade platsen fridlyst som fornminne. Man anser att det är resterna av en medeltida försvarskastal eller borg, som här har haft ett mycket strategiskt läge. Om man på en karta över Stångenäset lägger en linje genom mitten av Brofjorden inåt land, så kommer den att gå genom Brodalens stationssamhälle, snett över järnvägen och över den s.k. mellangårdskullen just där Brobergsborgen legat.

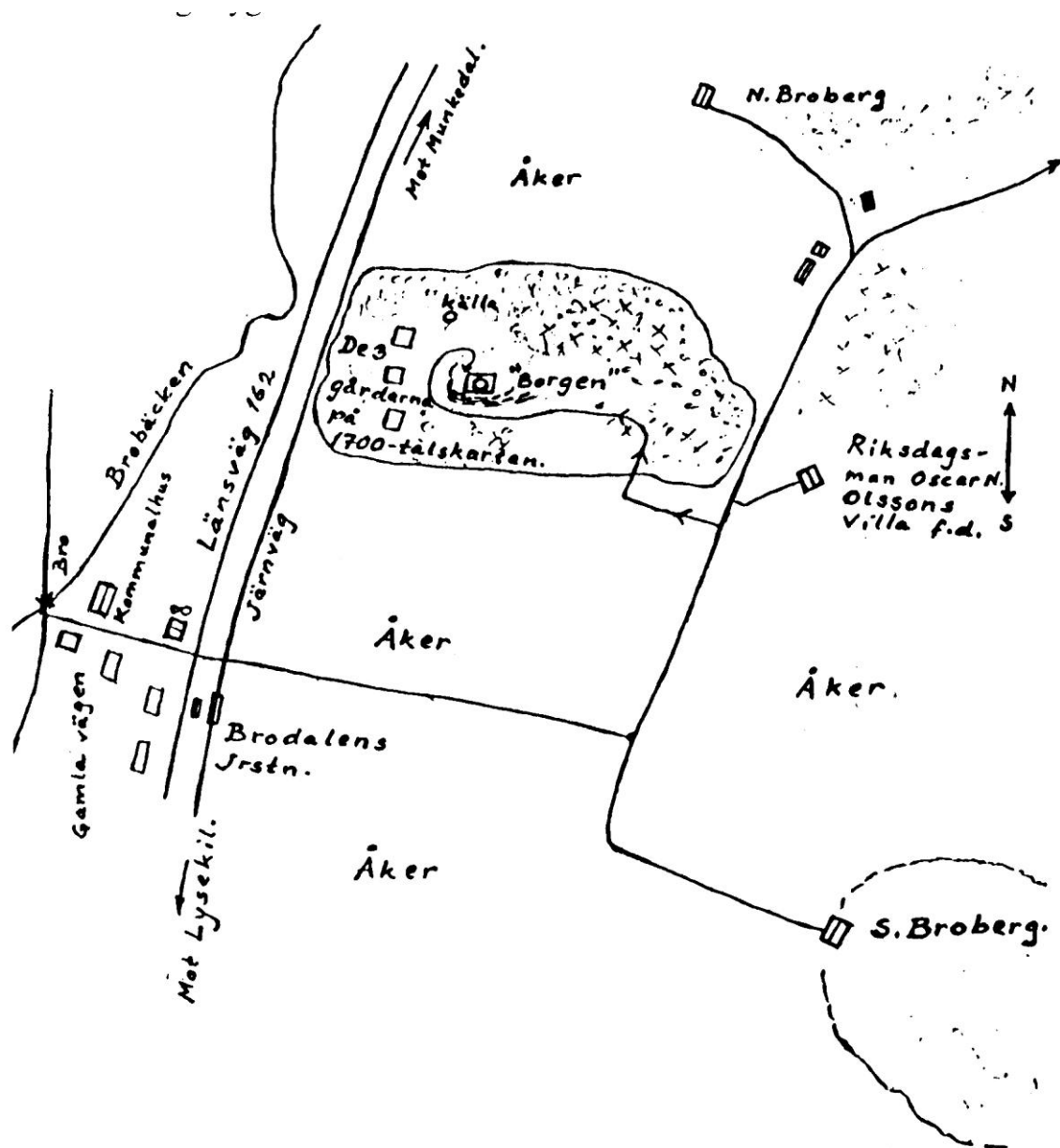
Vilka människor som bott här på borgen, tiger de tryckta källorna nästan helt om. Inte förrän i slutet av 1500-talet nämner Oslo-biskopen Jens Nilssön i sin reseberättelse (1) att Broberg i fordom tid varit ett herresäte. Han besöker kullen och beskriver kort dess ruiner och gravar, "*där de förvarat sina skatter och klenoder för sjörövare och brand*", som han säger. – Givetvis var det känt att Brobergsgårdarna under 1500-talet varit Erik Rosenkrantz' frälsegårdar,) förvaldade av fogden Povel Nilsson Nöring, enligt jordeböckerna, men detta var egentligen allt.

Eftersom jag är född och uppväxt i trakten, hade jag redan i unga år besökt denna kulle, utan att någon då tänkt på att vi trampade historisk mark. Sedan jag i många år varit bosatt i Stockholm, blev jag vid besök i hembygden ungefär 1962 närmare bekant med ägaren till Broberg Nordgård, Rolf Olsson. Han tyckte att det var något ovanligt med kullen, och vi kom snart att tala om Brobergs äldre historia, samt läsa allt vi kunde finna skrivet om gården, som synes ha varit häradets centralgård. Efter ingående forskning, som jag gjorde 1965-1967, både i de svenska arkiven och i riksarkiven i Oslo och Köpenhamn, var jag tämligen säker på att Broberg varit en gård, som av en norsk kung givits som sätesgård åt en lenderman.(3)(4)

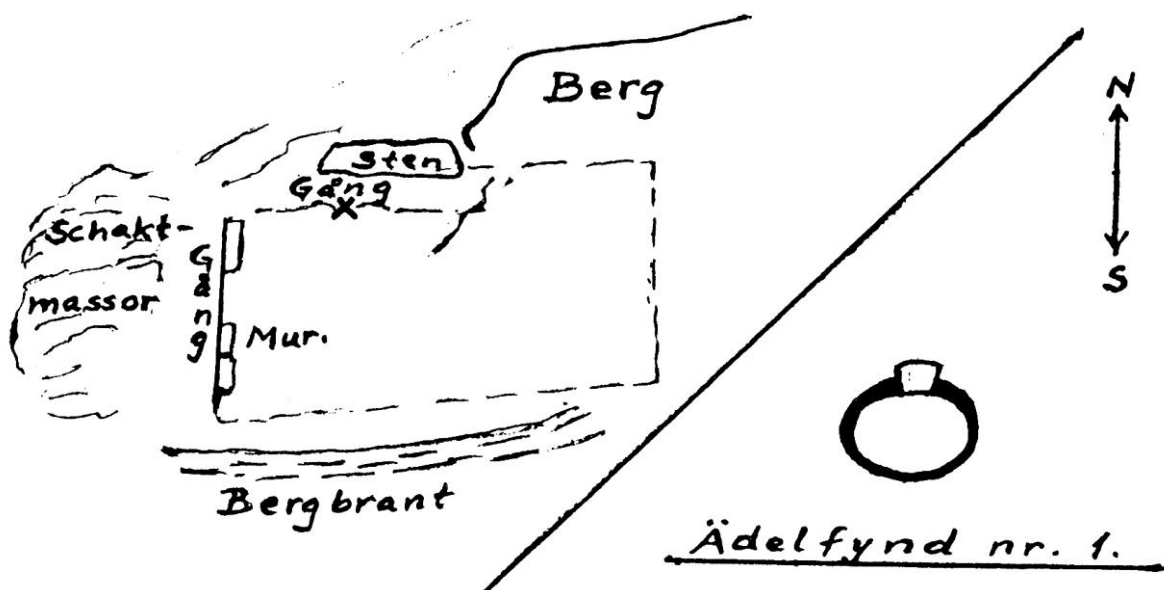
Bland de från Viken kända lendermännen kunde egentligen endast en komma ifråga, nämligen baronen Ulfhedin Björnsson, nämnd ännu 1302. Att det var dennes son, Björn Ulfhedinsson, som varit präst och/eller frälseman i Bro på 1300-talet, borde ju passa väl in i sammanhanget.

Sommaren 1967 började Rolf Olsson och jag tillsammans med Riksantikvarieämbetets ombud i trakten, forskaren och skriftställaren Sven Rydstrand, att göra en provgrävning i rasmassorna på kullen, vars fornlämningar av dåvarande landsantikvarien Åke Fredsjö 1965 hade avfärdats som "*möjligt bronsåldersröse*". (?) - Redan efter ett par dagar kunde vi notera det första ädelfyndet då jag hittade en medeltida guldring av den typ som biskopar o.d. använde under 11-1200-talen. (Se skisser över kullen Fig. 1 och den exakta fyndplatsen Fig. 2, samt "*Redogörelse för undersökningar som utförts å Brobergs kulle*"). Detta fynd blev den direkta

anledningen till att mera ingående undersökningar igångsattes med landsantikvariens stöd. – Ortspressen intresserade sig nu också för utgrävningen, och skrev flera artiklar om fornlämningen. Det hela började nu bli mer och mer intressant. När man stod där uppe på kullen och tänkte på att fjordens vatten för ett årtusende sedan gick nästan fram mot borchöjden, blev man övertygad om att här bör ha varit en idealisk plats för bevakning och försvar i orostider, som ju var alltför vanliga i dessa vikingabygder.

Figur 1. Skiss över platsen för den utgrävning, som påbörjades på Broberg i Bro s:n, fredagen den 7 juli 1967. – Skulle senare visa sig vara rester av en medeltida kastal från 1000 – 1200-talen.

Figur 2. Vid X på skissen fann undertecknad omkring kl. 17.00 den 11 juli 1967, en fingerring av gul metall, förmodligen guld, storlek ungefär passande på mitt lillfinger. Ringen hade haft en infattad sten, men dess fäste var nu fyllt med hårt packad jord.

P.S. Guldsmeden Elof Lycke i Lysekil undersökte ringen den 12 juli och bekräftade att den var av guld. Den har senare daterats till 1200-talet.

Nils Lindberg.

Redogörelse för undersökningar som utförts å Brobergs kulle under Broberg Nord- och Mellangård i Bro s:n

1. Vägbyggare Gustaf Hedlund, Brodalen och A. Tell, Kungälv undersökte platsen ifråga första gången som vi vet 1945, enl. bifogade brev.
2. Gustaf Hedlund undersökte år 1960 en brunn vid samma plats. Han fann då bl. a l huggen välvd sten samt l bryne märkt O. M. samt event. bomärke.
3. D: r Åke Fredsjö, Uddevalla samt Sven Rydstrand beser platsen 1965. Enl. D: r Fredsjö skall platsen möjligtvis utgöras av bronsåldersrös.
4. Fil. dr. Johan Pettersson, Klövedal, Sven Rydstrand samt gårdens ägare Rolf Olsson beser platsen 1965.
5. Rolf Olsson utför på egen bekostnad buskröjning av platsen hösten 1965.
6. Sven Rydstrand frilägger del av mur på samma plats, hösten 1965 och anmäler samtidigt detta till Landsantikvarien.
7. Omfattande efterforskningar i litteraturen om Broberg i äldre tider utföres av Bokhandlare Nils Lindbergh, Stockholm samt Lantbrukare Rolf Olsson, Broberg. Lindbergh reser bl. a till

bibliotek i Norge, Danmark o Sverige. Härvid framkommer en del värdefulla upplysningar beträffande Broberg.

8. Nils Lindbergh o Rolf Olsson beslutar att tillsammans påbörja en undersökning av platsen. Sven Rydstrand underrättas samtidigt.

9. Den 7/7 1967 påbörjas grävning i rasmassorna utanför den mur som Tell-Hedlund-Rydstrand tidigare delvis frilagt. Sven Rydstrand underrättas. Rydstrand meddelar detta till Dr. Johan Pettersson, Klövedal.

Vid grävningen påträffas i jorden lösa stenar såväl huggna som obearbetade liggande i oordning. Murbruk, ben o träkol ligger blandat med uppkastad jord. Tydliga spår av vitkalkning på flera stenar.

10. Den 11/7 kl. 16.45 hittar Lindbergh I fingerring av gul metall, enl. bifogade skiss. Arbetet avbrytes för dagen. Närvarande voro även Rydstrand och Olsson. Rolf Olsson tillvaratar ringen och beslutas att låta undersöka ringen hos juvelerare Elof Lycke i Lysekil nästa dag.

11. Kl. 09.00 den 12/7 undersöker juvelerare Lycke ringen. Befinnes ringen vara av guld. Någon åldersbestämning kan dock ej göras. Rolf Olsson underrättar Landsantikvarien i Uddevalla kl 10.45 samma dag.

Broberg, Brodalen den 12/7 1967
Rolf Olsson Nils Lindbergh
Sven Rydstrand

Ungefär så här långt hade vi kommit med våra tankar och handlingar, då den kände medeltidsforskaren, överläkaren John Anders Nordström i Vikarvet 24 (1964-1967) publicerade sin utredning om "*Brobergs herresäte i Bro socken, Bohuslän*", tryckt 1968. – Han gjorde här sannolikt att Broprästens dotter, Joronne Björnsdtr., genom gifte överfört Broberg, som en del av Näsö adliga godscomplex till Jon Thoraldsson (hennes 2.man), vilken genom arv eller återbördning överfört detsamma till riddaren Olof Håkansson till Näsön (Asker s:n, vid Drammen).

I mitt föredrag vid Stångenäs Hembygdsförenings sommaring den 27 juli 1968, gjorde jag en del kommentarer och kompletteringar till Nordströms artikel. – Eftersom släkttavla saknas i artikeln ser man inte klart sambanden mellan de personer som figurerar i texten och/eller citaten från medeltidsarkivalierna. – När man själv gör upp en dylik släkttavla, kan man inte undvika en del frågetecken, vilket inte i och för sig är att undra på i dessa osäkra sammanhang.

Som bakgrund för mina synpunkter härvidlag vill jag nämna något om lendermannainstitutionen under Norges medeltid. Den har bl.a. behandlats av Ebbe Hertzberg i boken *"Det norske aristokratis historie indtil kong Sverres tid."* Christiania 1869. – Lendermännen var kungens vasaller och ämbetsmän, som hade ex.vis ett härad att styra. Förlänade med s.k. veizlegårdar, stod de i ett nära förhållande till kungen, och var förpliktade att ställa 20 rustade män till hans tjänst och att åta sig varje förrättning, som han gav dem att utföra; men å andra sidan utgjorde de, såsom besittande de största odelsgårdarna, också

den mest förmögna klassen av de fria bönderna. – Dessa lendermän hade oftast egna präktiga långskepp och 40-500 huskarlar eller krigare. Det var alltså stort hushåll och livligt på sätesgårdarna. De hade ofta även en s.k. "*fehird*" eller skattmästare anställd, samt förmodligen även huskaplan, om de inte uppförde egen kyrka för sig och de kringboende bönderna. Ofta var de besvågrade med jarlar och kungar.

Lendermannainstitutionen avskaffades emellertid definitivt redan 1308, och därefter gjordes en stor jordreduktion, varvid många stormän fick lämna tillbaka förläningar. Det är mycket möjligt att Broberg i samband härmed åter blev kronogods, för att senare ånyo förlänas till kungen närstående person. Den som gjorde dessa stora förändringar, var kung Håkan den V. Magnusson/Hålägg/ som var den siste av Harald Hårfagers manliga arvingar på Norges tron, död 1319. Hans dotter Agnes giftes bort med baron Hafthor Jonsson, död 1320, av den mäktiga Sudrheimätten, och från detta par härstammar många betydande personer i Nordens historia. Kungadottern tillförde Sudrheimätten stora jordegendomar, och det är inget som hindrar att även Broberg ingick häri. Dessa gods gick i arv till söner, riksråden Jon och Sigurd Hafthorsson. (Om den förre och hans ättlingar, se K. H. Karlssons uppsats i Personhistorisk Tidskrift 11 (1909)p.81-86.) Den senare hade sonen Håkan, gift med Sigrd Erlendsdtr. av den rika Losnaätten, som emellertid dog barnlös, och dessutom dottern Agnes, som gifte sig med den värmäländske riddaren Jon Marteinsson, vilken blev Norges Rikes Råd (förkortas till N.R.R) och herre till Sudrheim.

Dessa makar hade en son, Sigurd Jonsson till Giske och Sörum, men denna gren utdog troligen med hans son, junker Hans Sigurdsson, som dog ung 1465. Men de två döttrarna, Katarina och Ingeborg Jonsdöttrar, förde däremot släkten vidare så mycket bättre. En lysande skara av ättlingar efter dem skall här exemplifieras.

Katarina Jonsdtr. blev gift första gången med N. R. R. Alf Haraldsson (Bolt), som var sondotterson till lendermannen Ulfhedin Björnsson, vilken enligt Nordström var bosatt på Broberg. Deras ena dotter, Agnes Alfdsdtr., hade en dotterson, Tord Aslagsson (Baad), som blev gift med den Birgitte Henningsdtr., som 1499 genom brev utställt från Broberg, sålde 7 gårdar i Bohuslän till Henrik Krummedike på Bohus. (6) Agnes syster Gro Alfdsdtr. blev farmor till Norges kanske mest kända kvinna Ingegerd Ottesdtr. Römer, som blev gift med riksrådet Nils Henriksson Gyldenlöwe till Austråt i yttre delen av Trondheimsfjorden, och hon blev genom sina 5 döttrar stammoder för den kända Austråtätten. (Se bl.a. Heber: "*Norsk adel*".)

Ingeborg Jonsdtr., syster till förutnämnda Katarina Jonsdtr., blev gift med riddaren herr Olof Håkansson (7), som senare skrev sig till Näsön. Dr. Nordström har mycket riktigt O. H. gift med en I. J., men han nämner ingenting om hennes ursprung, vilket jag anser vara av stor vikt i detta sammanhang. – Av stort intresse är givetvis också att deras dotter Gudrun Olavsdtr. blev gift första gången med Erlend Endridesson av den jordrika Losnaätten. Detta par hade två döttrar, Ingegerd och Sigrd Erlendsdöttrar. Trots att Ingegerd var gift 2 gånger dog hon barnlös. Hennes 2.man var den beryktade väpnaren och riksrådet Arald Kane, som dräptes av förtryckta bönder på Sundmøre ting 1497 (8). Han var kusin till den Ottilie Ottesdtr. Kane, som var gift med Nils Ragvaldsson, och kallades "*Bohusläns förnämsta arvtagerska*". Hon ärvde bl.a. Åbygodset i Tossene s:n, samt Jalef och Juletorp i Skee s:n.

Sigrid Erlendsdtr. blev gift med riksrådet Bo Fleming, vilken senare skrev sig till Näsön. Med deras dotter Margrete, som gifte sig med den danske ädlingen Holger Rosenkrantz, går så Näsögodset med alla sina gårdar över i Rosenkrantz-släkten, men inte nog därmed. Eftersom Ingegerd Erlendsdotter dog utan bröstarringar 1526, gick hela det enorma Losna-jordarvet över till systemen Sigrid Erlendsdtrs ättlingar och hamnade alltså även det hos Rosenkrantzarna. – Det var Dönnegodset och Mindenes gods på Helgeland, Hustads gods på Möre, Losnegodset i Sogn och Fjordane, Seim gods i Nordhordland m.m., alltså en kolossal egendomssamling som slutligen hamnade hos Erik Rosenkrantz. (9) Han kom slutligen att äga 1/24 av hela det norska pantegodset.

Släkttavla 1

Jag har nu försökt att sätta in folket, som har bebott och/eller ägt Broberg under äldre tider, i ett historiskt sammanhang under några hundra år, och geografiskt berörande huvudsakligen södra delen av Norge, dit vi ju även räknar Bohuslän före 1658. – Men den här behandlade släktkretsen hade nära relationer med stora delar av Europa under långa äventyrliga perioder av vår världs historia. Det kan därför vara fantasieggande och intressant att följa en historisk ödestråd, så gott sig göra låter.

Brobergs-lendermannen hade nämligen nära släktingar, som fått ett stort inflytande på Nordens historia. En av Ulfhedin Björnssons mostrar, Gyrid Audunsdtr. från Borg, (nuvarande Sarpsborg) var nämligen gift med Huggleik Jonsson (Smör), vars broder Ragnvald Jonsson (Semeur) blev påve 1254-1261, under namn av Alexander IV, som tillhörde den berömda grevliga påve familj en Conti di Segni, vilken i sin tur uppges vara en gren av furstesläkten Semeur.(10)

Nåväl, Gyrid och Huggleik Jonsson anses som föräldrar till den både välkände och märkligt okände baronen och lendermannen Audun Huggleiksson, ~ 1240-1302, med öknamnet "*Hestekorn*", till Hegrans vid Söndfjord, som 1302 avrättades genom hängning utanför Bergen, på kunglig befallning; samtidigt konfiskerades allt hans gods till kronan. – Denne förnedrade storman var kusin till Ulfhedin Björnsson. Audun skulle alltså ha haft en påve till farbror, och lär också ha varit fransk jarl, Este de Corn. Härav kom förmodligen det förvanskade norska öknamnet Hestekorn.(11)

Anledningen till att han fick ett sådant slut har mycket diskuterats men aldrig klarlagts. Inga bevarade arkivalier kan ge besked. En lång uppsats med försök till förklaring av Arne Odd Johnsen i N. S. T. 1981, verkar för mig ge en mindre sannolik anledning.(12) - Däremot skulle jag kunna ansluta mig till Svein Grodys åsikt i en artikel,(13) där han gör gällande att norske kungen Erik Magnusson, 1268-1299, hade en son, Peter Wirtenberg, som blev gift med en dotter till Audun Huggleiksson. Denne son skulle ha varit arvsberättigad till Norges krona, men kungens yngre bror Håkon Magnusson, 1270-1319, tog omedelbart makten för egen del. Peter Wirtenberg var ju Audun Huggleikssons svärson, och då denne blev förbigången har det ju funnits skäl till opposition, som tydligen fått ödesdigra följder, åtminstone för Audun Huggleiksson.

Som framgår av släkttavlan över ättlingar till Audun i Borg, hade dennes dotterson Audun Huggleiksson också minst 3 söner, av vilka två var bosatta på hans tyska arvegods. Genom kombination av uppgifter från förut nämnde Grodys artikel om A. H., och Henning Sollieds artikel i N. S. T. 1938 om släkten Römer(14), har jag försökt göra det överskådligt om man vill se vilka kända personer som fanns i denna släktkrets.

Norske hövdingen Ulfhedin på Holter i Näs, Romerike.

1...-12..

Björn Ulfhedinsson, (förliste vid Färöarna under
12...-128x. krigståg i slutet av 1280-talet.
G.m.Ragnhild Audunsdtr.från Borg(Sarpsborg),
12...-1... Begravd i Hovedøy-klostret.

Ulfhedin Björnsson, Audun Björnsson,
12...-1302 12...-13..
Baron 1287.Lenderman i Viken. Abbot i Hovedøy-klostret.
Troligen bosatt på Broberg i Bro s:n.

Björn Ulfhedinsson, ~~Ardey~~ i Bro.
12...-13.. Gravstenstext bl.a."Do(minu)s Bjarno Ulvo(nis)
Filius." -Årtal saknas.

Joronne Björnsdotter,
13...-1390
G.I.m.Harald Alfsson (Bolt) på Näsön i Asker s:n vid Drammen.
1...-1346
Lagman i Tönsberg i Vestfold.
G.II.m.Jon Thoraldsson,vilken överförde en del av Näsögodset till:
13...-1390

I.	II.
Alf Haraldsson (Bolt) t.Näsö, ~1342-1412 13/3.R. N.R.R.,sysselman.	Björn Jonsson, 13...-1390.

G.m.Katarina Jonsdtr.av Sudrheim, ~1378-1455	Ärvae del av N. Sudrheim-ätten, 1399-1458, vilken var
---	--

Agnes Alfssdtr., Gro Alfssdtr., ~1398-1472. ~1400-1472	syster till Katarina(tv) hans far.
---	---------------------------------------

G.m.Knut Jönsson G.m.Mats Jacobsson (Tre rosor)lagman,(Römer) R.,N.R.R. 1...-1438. 1...-1458.	Gudrun Olavsdotter, 14...-14..
---	-----------------------------------

Ramfrid Knutsdtr. Otte Matsson(Römer) 14...-1477. ~1437-1510 R. N.R.R.	G.I.m.Erlend Endridesson av Losna-ätten. R. N.R.R. 14...-1452.
---	--

G.m.Aslag Tures-son(Baad VI Norge)14...-1... 14...-1448.	G.II.m.Jon Svalesson Smör,till Näsö.Riksföreståndare i Norge ~1420-1483.
---	--

Tord Aslagsson, 14...-1499.	Sigrid Erlendsdtr.av Losna, 1452-1501(då änka)
--------------------------------	---

G.m.Birgitte Henriksdtr. 14...-15...	G.m.Bo Fleming,t.Näsö,R. N.R.R. 14...-1491 (<1501)
--	---

(Ägde möjligen Broberg.?)	Margrethe Fleming,g.~1480 m. 14...-15..
------------------------------	--

Ingerd Ottesdtr.(Römer) ~1473-1555.	Holger Eriksson(Rosenkrantz) 14...-1496 D.R.R.
--	---

G.m.Nils Henriksson Gylden- löve till Austråt.R. N.R.R. ~1458-1523.	Otte Holgersson(Rosenkrantz)t.Boller o.Näsbyholm i Tybergs h-d,Danmark.
---	--

(Stor eftersläkt.) (Bl.a.inom Bildt-släkten på Morlanda i Bohuslän.)	14...-1525 6/10.D.av pest i Lübeck.
--	-------------------------------------

	G.m.Marg.Jespersdtr.Gans v.Putlitz, 14...-1525 29/9.D.av pest i Lübeck.
--	--

	Erik Ottesson Rosenkrantz,t.Näsö mm. 1519-1575 8/11.på Arreskov,Danmark. D.R.R. Bef.-man på Bergenshus m.m. G.m.Helvig Jacobsdtr.Hardenberg till Arreskov."Danmarks rikaste änka". 28/3.1540-1599 14/7.
--	--

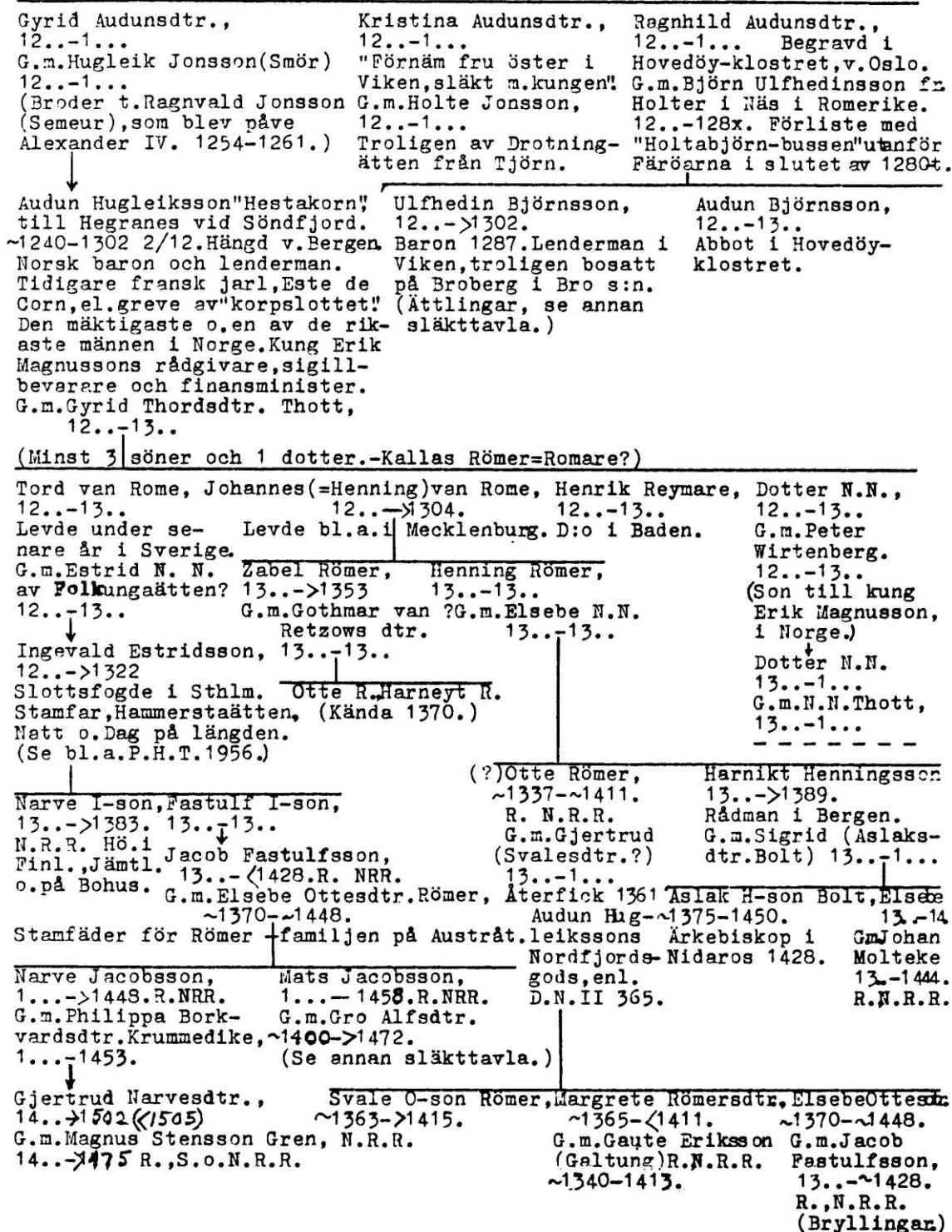
1985-07-27.N.L.

Släkttavla II.

Några ättlingar till Audun i Borg (Sarpsborg), Norge.

1...-12..

Befryndad med ros-liljesläkten i Borgsyssel, Alf t. Thornbergs släkt.
Frände till kungamodern Inga från Varteig, nära Borg.

Släkttavla 2

Många olika uppfattningar gör sig gällande bland dem som forskar om medeltida släktsamband. – Här framförda åsikter är vad jag för närvarande anser vara det mest sannolika förhållandet. Om andra forskare har, eller kommer fram till, andra uppfattningar, så är det bara bra om ovanstående redogörelse har kunnat medverka till fortsatta studier av en något bortglömd period i Nordens historia. Ytterligare referenser utöver de i texten nämnda: Algrim, Ludvig (Sarpsborg): Korrespondens för några år sedan, och i samband därmed erhållna fotokopior av tidskriftsartiklar, både av Algrim själv och av den norske forskaren Svein Magnus Grodys. Bugge, Alexander: *"Norges historie"*, Kristiania 1916 11:2 p.304. Heise, A. *"Familien Rosenkrantz' Historie i det 16de Aarhundrede"*. Köpenhamn 1885-1891.

Nordström, John Anders: *"Aslak Turessons och Ficke Henrikssons släkter i Bohuslän"*. Norsk Slektshistorisk Tidsskrift 12 (1950)p.58-62.

Ohlmarks, Åke: *"Stamträd över Europas furstehus"*. Borås 1980. Raneke, Jan: *"Svenska medeltidsvapen"*. I-III. Lund 1982-1985. Rosenhane, Shering: *"Svea Rikes Konunga Längd"*. Stockholm 1789 p. 132-134.

Sollied, Henning: *"Kildekritiske undersøkelser vedrørende nogen mid-delalderslekter. I. Römer - Gyldenlöwe"*. Norsk Slektshistorisk Tidsskrift (= NST) 6(1938) p.245-279.

Ibid. II "Bolt". NST. 7(1940) p.26-65, 261-285, 289-309. + 8(1942) p. 58-85.

Ibid. II. "Sudrheimätten". NST. 8(1942) p.112-132, 259-280 och 384-402.

Strinnholm, Anders Magnus: *"Svenska folkets historia från äldsta till närvarande tider. – Skandinavien under hednaåldern. Band II. Vikingafärderna och sederna"*. Stockholm 1836.

Reservation beträffande Släkttavla II.

De uppgifter som här förekommer om Audun Hugleiksson och hans barns släktförhållanden, både anknyttande till Thott-, Folkunga- och Hammerståätterna, samt dotterns gifte med Peter Wirtenberg, som skulle vara son av kung Erik Magnusson, är hämtade från S. Grodys tidskriftsartikel, vilken tyvärr saknar källanvisningar. – Uppgifterna får därför t. v. stå som hans egen åsikt. – Trots energiska försök har jag ej lyckats få kontakt med Grodys.

Tillägg: Sedan artikeln skrevs har överste Åke Thott utgett sin bok *"Ätten Thott under medeltiden"*. Lund 1983, 208 s. - Häri meddelas på s. 63, att riddaren Axel Åkesson Thott 1356 var g. (II.?) m. Kristense Pedersdatter Wirtenberg. Detta anges i en antavla för Axels sonsons son, riksrådet o. riddaren, riksmarsken o. riksamiralen Olof Axelsson Thott, känd från 1400-talets nordiska unionshistoria.

Även i Thiset og Wittrup: *"Nyt dansk Adelslexikon"*, Kjöbenhavn 1904, kan man på s. 365 finna att släkten Wirtenberg el. Wedenberg, *"Kjendes kun fra Slsgteb0gerne, der angive, at den 1350 levende Hr. Axel Aagesen (Thott)s Frue Christancia var af denne ellers ukjendte Skegt"*.

Noter

(1) *"Biskop Jens Nilssons Visitatsböcker och reiseoptegnelser 1574-1597"*. Kristiania 1885 p.61, 221 och 534.

- (2) Bl. a Tiselius, C. "*Bohusläns märkligare gårdar*". Göteborg 1926, I.p. 115 ff.
- (3) Heber, G. "*Norsk adel*". Oslo 1944, p.143-152.
- (4) Storm, G. Norsk Historisk Tidsskrift (N.H.T.) II., IX, p. 145 ff.
- (5) Holmberg, A. E. "*Bohusläns historia o. beskrifning*". 2. uppl. Örebro 1867, del II, p. 148-149.
- (6) Diplomatarium Norvegicum (D.N) 2.nr. 1006, 2/5. 1499, Bruberg./ p.739-740/. Som köpebrevets "*beseclare*" nämns bl. a "*Berg Stenersson i Bruberg och Gudbrand Tordsson samesteds*". – Den senare skulle ju kunna vara en son till fru Birgitte och hennes avlidne make Tord Aslagsson(Baad). (?)
- (7) Se J. A. Nordströms artikel i Vikarvet 1964-1967, p.45.
- (8) "*Ätten Kane*". Danmarks Adels Aarbog (D.A.A.) 16 (1899).
- (9) Stene, N. "Erkebiskop Eskils slekt"? Norsk slektshistorisk tidsskrift, (N.S.T.) 5 (1935-1936) p.185 ff.
- (10) Av Semeur är det norska släktnamnet Smör kommet. Thord Smör på 1500-talet i Norge förde Semeursläktens gyllne liljor och sade sig vara av en furstesläkt från Neapel. – Normannerhuset Ardenne, till vilket Tanc-red av Hauteville hörde, med bl. a sönerna Gudröd och Robert Guiscard, som erövrade Syditalien och Sicilien, förde samma heraldiska vapen som grevarna Semeur. Man talar om en kyrklig Semeurfamilj, som tidvis behärskade påvestolen, nämligen Conti-familjen.
- (11) Audun Hugleiksson, vars latinska namnform Odoeni Ugolaci, var vanligt i normanderkretsar (Audun betyder Oden), tillhörde Semeur-familjen. Den var kommen från Vestfold i Norge på 800-talet, och gick via Normandie och Lorraine till Neapel, dess högborg från 1000-talet. Auduns släkt förlorade makten omkring 1260 då Karl I. av Anjou blev regent och avrättade påvestolens allierade, som hade stått på Hohenstaufernås och Babenbergarnas sida mot fransmännen.
- (12) "*Om Audun Hugleiksson*". N. S. T. 28 (1981) p.133-153.
- (13) "*Audun Hugleiksson Semeur - en normannerättling. Hans minne er plettfritt*".
- (14) Norsk Slekthistorisk Tidsskrift (N.S.T.) 6 (1938) p.245-279.